

dela școalele populare confesionale ortodocse

din protopresbiteratele

Arad, Chișineu, Șiria, Boroșineu, Buteni, Radna și
Hălmagiu.

Organ periodic oficios

redactat

din încredințarea comitetului reuniunii de

Iosif Moldovan

vice-președinte.

Edițiunea Reuniunii.

Abonamentul 5 coroane pe an.

Apare odată pe lună.

Arad, 1905.

Tiparul tipografiei diecesane greco-orientale române.

*An II
nr 8
martie 1906*

se solvește anticipative la adresa casarului reuniunii *Iuliu Groșorean* învățator în Gașa p. u. *Világos*.

Manuscriptele

sunt a se adresa redactorului *Iosif Moldovan* director școlar în Arad Piața Tököly Nr 8.

Rugăm pe tot românul de inimă, a spriginii acest organ al școalelor române.

Ofertele mărinimoase, pentru fondul de editare al organului nostru, sunt a-se trimite la adresa casarului reuniunii.

Onoratele redacțiuni sunt rugate a ne trimite foile în schimb. Foile primite le păstrăm pentru biblioteca reuniunii.

Anunțuri se fac în mod foarte răstrâns și să plătesc anticipative: șirul 50 fil. Jumătate pagina: 12 cor. O pagină întreagă: 20 cor.



Școala viitorului.

Precum în toate, așa și în ale școalei, Americanii ne premarg.

Wilson L. Gill un vestit pedagog american, condus de convingerea, că rezultatele depind în prima linie de la buna organizațiune, a inventat și întemeiat așa numita *school-city* care este organizată întocmai ca o comună, un oraș. Elevii sunt cetățenii liberi înzestrați cu drepturi și datorințe. Ei își aleg primarul, notarul, jurații, cu un cuvânt membrii antistiei și ai comitetului comunal, cari țin sedințe regulate, compun și votează regulamente după cari se conduc destinele școalei, ba chiar și planul de învățământ este pus în mâinile lor. Să înțelege că toate aceste le fac sub conducerea învățătorilor, cari revăd și aprobă ori resping, ce nu e bun și conducător la scop, în forma cum o face ministrul, guvernul țării.

Pedagogul Wilson, în stăruința lui de organizare a școalei după acest sistem, a ajuns la atâta vază, încât din încredințarea guvernului statelor unite a introdus această organizare în toate școalele insulei Kuba, cu rezultat de admirat.

În timpul din urmă s'a întemeiat o asemenea școală cu 700 elevi și în orașul Boston. Unul dintre oaspeții prezenți la inaugurarea școalei, descrie foarte frumos unele impresiuni de-acolo.

Scolarii, cu unanimitate și înțelegere perfectă, au ales de primar al școalei lor pe o fetiță reprezentabilă de 12 ani. După alegere, unii dintre oaspeți, din curiozitate au întrebat pe fetița aleasă de primar, că știe ia ce însemnătate are alegerea ei de primar? »Da«, răspunse dânsa, »am să mă îngrijesc, ca toate fetițele din școală să fie cu-

rătele, cu purtare neexcepționată, preveniente, afabile și să fie îmbrăcate curat și cu gust; să se țină în curățenie salele de învățământ și curtea școlii, cu un cuvânt: am să fac ordine întru toate!» — Și nu ai frică, că doară nu vei putea satisface acestei încredințări? „Nu! pentru-că sunt convinsă că colegile mele vor fi bune cetățene». »Voi admonia pe cele ce nu se vor acomoda regulamentelor și voi pedepsi pe cele nesubordonate. Ele trebuie să fie bune».

Intre împregiurările noastre foarte înapoiate în cele ale disciplinei și administrațiunii școlare, abia ne putem închipui, și ni-se pare de halucinațiune aceasta organizare modernă a școlii, care de altcum, deși numai în leagănul desvoltării sale, promite multe îmbunătățiri pe terenul instrucțiunii.

Intr'unul din suburbiile New-York-ului a fost o școală cu 1000 elevi, foarte neglijată. E drept că în urmarea relei conduceri disciplina a lipsit total, așa încât polițiști trebuiau să ajutore pe învățători întru ținerea disciplinei. În timpul din urmă școala a fost organizată după sistemul lui Wilson și cu atâta rezultat, încât la vre-o câteva săptămâni elevii nici nu mai aveau lipsă de supraveghierea învățătorilor, iar sânguința elevilor a devenit de model.

Intr'una din școlile Filadelfiei, elevii spre mirarea învățătorului au ales de membru în comitetul comunal pe cel mai stricat școlar și după 6 săptămâni iată cum s'a exprimat învățătorul către acel ștregar nesubordinat și renitent: »Tomi! cu bucurie observ, că tu ai început a progresa frumos. Nu mai încungiuri școala și nici odată nu mai vini târziu la școală. Umblii curat ca un gavalier. Sunt mândru de tine!» — Elevul nostru, să nu credeți a fi venit confuz, ci la moment răspuns învățătorului cu mândrie: »Da! da! Știi D-Ta câte să cer azi dela un membru al comitetului comunal!»

O fetiță neglijentă și murdară a avut fericirea neașteptată să fie denumită din partea primarului de sergent

de poliție. În scurt timp fetița, în stăruința de a satisface încredințării, a devenit cea mai regulată și curățică băeță.

Unul dintre cei mai murdari școlari sau denumit de către micul primar membru al comisiunii sanitare, care avea să se îngrijască de curățenia colegilor sei, să le viziteze mâinile, unghiile, părul, urechile, vestimentele, să îngrijască de curățenia saletor, de ventilarea lor regulată etc. etc. Deloc după denumire a eșit în curtea școlii la fântână și s'a spălat pe față și mâni și de aci înainte el a devenit cel mai curățel băiat, știind că are să premergea cu exemplu bun.

Un mic primar al unei asemenea școle, la sfatul secret al învățătorului, a denumit de căpitan al poliției școlare pe cel mai petulant elev, care deloc după denumire a devenit cel mai liniștit și cu purtare de model.

Dupăcum se poate vedea din aceste puține cazuri înșirate aici, școala Wilson are mențiunea a crește statului oameni liberi, nu slugi plecate, cari în față te ling iar în dos te tung. Elevii de mici să deprind la viața constituțională și în cadrele acelei se conduc și guvernează înșiși, silindu-se care de care a satisface cu mai multă demnitate încredințării sale. Școala lui Wilson în Europa încă e necunoscută, ba chiar și în America numai în centrele culturale este introdusă. În timpul mai nou și Englezii au început a se interesa de sistemul de organizare alui Wilson. Să vede, că școala lui are să fie școala viitorului.



Moda n'are loc în școală.

Dacă esim pe stradă, dacă mergem în societate, ba chiar și când calcăm pragul lăcașului lui Dumnezeu, căutăm să ne impunem semenilor noștri prin îmbrăcăminte, frumsețe ori prin alte semne exterioare.

Intrăm în vre-o negutarie, observăm diferite lucruri, cari ne atrag. Că sunt ori nu de ceva folos, asta e alta chestiune. Destul e, că ochilor le convine, ca individul să stăruie a deveni posesorul acelora. Deși nu odată am putut constata, că nu tot ce e frumos, e și bun și folositor. »Nu-i tot aur ce lucește«. E însă o scădere a omenimei, de a se lăsa captivată de formele exterioare, și mulți oameni se folosesc de acest defect, spre a se înălța pe sine pe ruinele altora.

E trist apoi, că întreagă societate omenească e stăpânită de acest mod de judecată. Și individul, care combată acest rău, nu numai că e văzut cu ochi răi din partea semenilor sei, dar e mai privit și ca un fel de om răutăcios.

Și din nefericire nici însăși școala nu e scutită de aceasta boală. Și aici ca în toate lucrările omenești, dominează superficialitatea. Activitatea școalelor, în cea mai mare parte, e numai spoială, făcută anume cu scop, de a seduce pe omul laic. Iar seducerea aceasta e *la modă*. Și numai în serviciul acesteia s'au ivit de curând unele reforme în predarea cetitului în școlile popornle.

Azi, metoda fonomimic, mănă metoda sunetelor vii și poimăne? — Mai știe Dumnezeu bunul! Destul, că

se ivesc ca ciupercile. Și cu ce scop? Nimic altul, decât a se pune în serviciul *modei*; de a face mai mult în *formă* ca în *fond*; de a produce o *spoială seducătoare*.

Experiența ni-a dovedit și ne dovedește îndeajuns, că oamenilor trecuți prin școală, nu le lipsește întru atât desteritatea cetitului, ca dezvoltarea puterii de judecată. Nime nu se plânge, că băieții nu știu ceti, ci se plâng, că le lipsește desteritatea de a concipia. Băieții nu sunt în stare a pune pe papir ori a predă cu graiul nici cele mai elementare cugete ale lor. *De aici e destul de evident, că răul ce se constată, nu zace în puțină desteritate a cetitului, ci în lipsa puterii de judecată a elevului.*

Ni-se pune deci întrebarea: prin reformele din cestiune, se atinge ori nu scopul acesta? Sunt ele con-template așa, ca să înaintească la dezvoltarea puterii de judecată?

Din motivele aduse în favorul acestor reforme, ne convingem deplin, că acestea urmăresc simplu numai deprinderea elevului în cetire — și nici decum nu urmărește supremul scop al școalei. Pentru că acestea privesc cetitul *ca scop și nu ca mijloc*. Căci cei cu reformele nu-și sparg capul cu împregiurarea: *sunt ori nu băieții capaci a raționă?*

Nime nu va trage la îndoială, că prin aplicarea acestor reforme, s'a făcut bun serviciu cetitului. Decât numai, că în proporția aceasta a regresat întru dezvoltarea puterii de judecată. Și aceasta din motivul, că predarea, pe baza reformelor, nu-și are deloc baza în rațiune. Căci elementele, pe cari se bazează aceste reforme, *sunt false*. Și ca atare, nici *ideile*, ce și-le însușesc băieții, nu pot fi decât iarăși numai *false*. *Și apoi cum vor fi judecățile aceloră, acărora idei sunt false?*

Zidarii sunt cu mare precauțiune, când pun peatră pe peatră. Și în special cu mare băgare de seamă, când

fac fundamentul. Pentru că sunt în curat, că numai pe un fundament solid se poate aridică un edificiu trainic.

Și precum în ale zidirei fundamentul e totul, nici la instrucțiune nu poate fi altcum. Căci și aici primele idei sunt fundamentul instrucțiunii omului. De aceea aceste trebuie să fie clare și bine apersepiate. Acest serviciu însă nu-l fac reformele, despre cari e vorba. Nu numai, că nu-l fac, dar lucră chiar în contra acestui principiu pedagogic.

Nu de spoială și lustru *seducător* avem lipsă. Cărem o lucrare mai cumpătată și cu atât mai *solidă și rațională*. O activitate, care duce *la dezvoltarea puterii de judecată*. Deci nimic, ce n'ar sta în serviciul acestui scop, cu atât mai puțin, ce ar fi în detrimentul lui.

L. G.



Bibliotecile parohiale.

Multe sunt astăzi lipsele și neajunsurile, cu cari are a se lupta și cu cari are a da piept poporul nostru. Și pentruca din aceste lipse și neajunsuri, să poată el eși totdeauna teafăr, are lipsă tot mai mult de lumină, de învățatură. Prostul totdeauna a fost și este robul neștiinței lui.

Cultura s'au învățatura este bunul s'au averea cea mai mare atât pentru un om singur, cât și pentru un popor întreg. Ea este pânea cea de toate zilele, fără de care nici un popor, așa nici poporul nostru, nu poate exista.

Și dacă aceasta este așa, atunci datorința avem unul fieștecarele și toți împreună, a ne îngriji tot mai mult de deșteptarea și luminarea poporului. Marele apostol al culturii noastre naționale : *Dimitrie Cichindeal* a zis : «Minte, minte mărită nație românească! Când te vei intrarma cu dânsa, nație mai aleasă decât tine nu v'a exista pe fața pământului». Cât entuziasm și cât adevăr nu cuprind aceste cuvinte!

Cu un popor cult și deștept să poate face minuni așa zicând pe toate terenele, iar cu un popor prost, incult și rămas îndărăpt, nu numai că nu câștigi nimic, dar și cele ce le ai ti-se pot perde, iar viața unui astfel de popor este insuportabilă.

Dacă vom consulta statistica, această oglindă a popoarelor, vom vedea, că dintre toate, poporul nostru este mai puțin știutor de carte. Iar fără a ști carte, astăzi nime nu se poate numi cult. Avem atâția preoți și învățători distinși : dispunem de atâtea și atâtea școale și cu toate aceste poporul nostru este mai mult rămas îndărăpt.

Și e rămas îndărăpt poporul nostru, nu pentru că doară învățătorimea nu s'ar face în deajuns datorința, ci pentru că le lipsesc mijloacele de lipsă, pentru că și după eșirea din școală poporul să poată fi ocupat cu lecturi folositoare. Poporul după eșirea lui din școală nu mai cetește pentru că n'are ce. Și apoi poștim înaintare!

Să impune dar tot mai mult, a ne îngriji, ca poporul nostru și după eșirea lui din școală să poată fi ocupat cu carfea, dacă — sincer suntem pătrunși de binele și prosperarea lui.

Și care ar putea fi — mijlocul cel mai potrivit pentru realizarea acestui scop, dacă nu *«bibliotecile parohiale»*. Bibliotecile parohiale bine conduse și bine folosite, sunt un puternic mijloc nu numai pentru deșteptarea și luminarea poporului, ci și pentru desvoltarea gustului de citit în popor.

Când poporul nostru va putea fi ocupat cu lecturi folositoare și după eșirea lui din școală, sunt sigur, că nu numai că va înainta, din zi în zi, tot mai mult în cele bune și folositoare și astfel noi îl vom avea în tot momentul gata pentru interesele mari ale bisericei și a neamului, dar și multele rele și neajunsuri ce bântue până astăzi satele noastre, cu încetul vor dispărea cu totul.

Ce câștig mare bisericesc și național ar fi pentru noi atunci când în toate comunele noastre am avea frumoase biblioteci parohiale! Poporul nostru în toate zilele de peste an, dar mai ales în zilele fără lucru și sările cele lungi de iarnă precum și în Dumineci și sărbători, ar putea avea dela aceste biblioteci abundanța hrană spirituală. Și ce frumoasă și binecuvântată cu roade îmbelșugate ar fi munca noastră în *școlile de repetiție*, când stându-ne la dispoziție aceste puternice mijloace, în fiecare Duminecă și sărbătoare, după săvârșirea prelegerilor, le-am împărți acestor tinere odrasle ale neamului cărți folositoare, pentru deșteptarea și luminarea inimei lor, iar în Duminecile și sărbătorile ce urmează le-am schimba cu altele,

În chipul acesta nu numai că ne-am deșteptat și luminat poporul, nu numai că ne-am ușurat și munca noastră, dar în același timp ocupându-l, l-am subtrage prin aceasta și dela urăta și păgubitoarea datină de a petrece timpul prin cele crășme și birturi, unde numai lucruri bune și de folos nu poate el învăța.

Iată dar esența, iată scopul bibliotecilor parohiale. Mijloace puternice sunt ele în lupta pentru luminarea și deșteptarea poporului și pentru abaterea lui dela multe vicii.

Frați colegi și dragi preoți ai neamului! Noi suntem apostolii culturii mult obidatului nostru popor! Să folosim dar toate mijloacele pentru deșteptarea și luminarea lui! Să înființăm pe tot locul biblioteci parohiale! Să ținem poporului nostru mijloace de luminare și ocupațiune nobilă! Să sfătuim poporul pentru al îndupleca la jertfa spre acest scop, căci — mică e jertfa ce o aduce dar mare e câștigul ce rezultă pentru el din această mică jertfă! Să nu lăsăm poporul sub influințele întâmplătoare ale sortii, pentru că *el e țări și viitorul nostru!* Să-l deșteptăm, să-l luminăm și mai ales *să-l otălim* pentru lupta grea ce ne așteaptă pentru a neamului bine și fericire. Să nu ne mulțumim numai cu aceea, ce conform legii datori suntem a lucra unii între cei patru pereți, iar alții dela sfintele altare. Să facem tot ce putem pentru popor, căci numai astfel făcând și lucrând ne vom achita cu demnitate de răspunderea ce o avem atât față de Dumnezeu cât și față de oameni!

Cuvin, Februarie 1906.

Dimitrie Popoviciu,
învăță. dir. rom. ort

Învățătorul ca scrutător al individualității elevilor.

Dacă cercetăm mai deaproape dezvoltarea pedagogiei și reformele ei în decursul mai multor epoce, vedem cum s'au descoperit și stabilit diferitele principii pedagogice, cari îl îndeamnă și conduc pe învățător în munca sa grea, dar totodată foarte însemnată pentru societatea omenească în general.

Dacă cercetăm starea veche a școalelor elementare, față cu cele moderne, ne putem foarte ușor convinge despre diferența dintre ele.

Nu trebuie altceva, dacă voim a vedea ceea ce dorim, decât să deschidem și să studiem Istoria Pedagogiei. Aceasta ne arată totul.

Putem să vedem dezvoltarea școalei la un singur și la mai multe popoare.

Dacă acum am frunzărit-o toată și stăm puțin să ne cugetăm la ceea ce am citit și studiat, ușor putem privi după o treaptă mai înaltă, la celelalte trepte, peste cari a pășit omenirea în decursul dezvoltării sale.

Să vedem și să cercetăm pe învățător ca centrul școlii, în jurul căruia se învâрте tot succesul învățământului.

În timpurile vechi a fost ușor a fi învățător, nu trebuia multă pregătire și vocațiune. Învățătorii necunoscând însemnătatea educațiunii; de școală foarte puțin se interesau. Toată activitatea învățătorului a fost numai un mecanism, o mașinărie; pe elevi mai mult îi dresau și dacă nici aceasta n'a avut rezultat, și așa a fost bine.

Dar cu încetul în decursul timpurilor starea aceasta s'a schimbat.

Fiecare învățător, în decursul unui an, trebuie să conducă pe elevii săi către o țintă, către un scop. În locul mecanismului dăunător au pășit o altă direcție, educațiunea conștientă după un plan înainte chipzuit și instruirea după anumite legi psihologice.

Știm, că natura priceperei, potențarea ei, activitatea reflexă, îmboldurile, memoria, sentimentele și voința omului să produc sub anumite legi psihologice și că pe toate aceste le împreună la o altă mintea.

Știind toate acele legi după cari se produc aceste, învățătorul trebuie să se aprofunde în starea spirituală a elevului său, toate aplecările aceluia trebuie să le studieze și să cultive puterile lui corpo-spirituale, ca toate pretenziunile și principiile pedagogice să fie satisfăcute.

E drept, că învățătorul întâmpină greutăți întru studiarea individualității elevului său, a-și face o imagine despre toate, e greu a aprecia toată puterea lui intelectuală.

Nu numai învățătorul întâmpină aceste greutăți, ci toți aceia, cari au avut ocaziune a urma cu atențiune pe copii.

Fiind școalele foarte împoporate, învățătorul întâmpină greutăți pentru studiarea unui singuratic elev, dar nu numai, că întâmpină greutăți, dar această lucrare a sa e aproape imposibilă.

Totuși cum ar putea ajunge învățătorul la cunoașterea individualității unui copil?

La aceasta e de lipsă, ca învățătorul să vină mai demultori în atingere internă cu elevul, ca să i-se dea ocaziune mai bună pentru cunoașterea mai deplină a împrejurărilor și a aplicărilor sale de viață.

Dar să vedem, că oare are timp și ocaziune un învățător a-se ocupa în special cu persoana fiecăruia?

Nu, pentru că în școală se arată oare-care subordonațiune, care supune pe un elev mulțimei și aici aproape

dispare, aici aplecările sale individuale nu să arată așa evident, ca să se manifesteze ca momente principale. Mulți copii față de învățătorul lor se arată atenți și supuși numai în mod exterior și la aparință, și așa se arată în formă falsă, pentru că pentru lucruri netrebnice e aplecat îndată ce e singur și fără supraveghiere.

Oare învățătorul față de elevul său va putea să-și țină direcțiune corectă în creșterea lui? Oare nu va zidi fără baza potrivită?

La tot cazul! Și cauza e, că nu poate să-l caracterizeze corect, pentru că lipsește un factor principal, *familia*, care demultori împiedecă activitatea învățătorului.

Chiar pentru aceasta e foarte grea educațiunea copiilor, pentru că aici se manifestează *ent propiu* al fiecăruia. Trebuie să tractăm cu ei ca și cu plantele cele mai gingașe, pe cari trebuie să le ferim de vânt, de ploauă, ca să nu le frângă și numai după ce au crescut mai mari putem să le plantăm în alt sol; să tractăm cu ei mai serios.

Cu cât sunt elevii mai mici, cu atât să ne nizuim a-i cunoaște mai bine, ca să ne putem ținea de direcțiunea corectă.

Ca studiarea individualității este însemnată, ne arată timpul de azi, când s'a dezvoltat un ram al Pedagogiei, *Pedologia*, care se ocupă pur special cu studiarea individualității copiilor.

Chiar pentru aceasta avem chemare a studia cât se poate de temeinic individualitatea elevului.

Cum s'ar putea mai ușor ajunge aceasta, ca învățătorul să nu cerceteze așa mult?

Aceasta numai și numai așa se poate ajunge, dacă învățătorul va consulta cu părinții elevului, asupra moralei înaintării și progresului ce-l face. Totodată părinții singuri cunosc pe copilul lor mai bine, cunosc naturelul lui și toate momentele mai amănunte din viața lui.

Învățătorul deja și-a câștigat aceea, de ce a avut lipsă în ceea ce privește individualitatea elevului.

Aceste informațiuni și le va câștiga învățătorul încă la începutul anului școlar, convingându-i că din fiecare copilăș are a crește un om folositor societății și patriei.

Înainte de toate fericirea copiilor nostri să ne fie înaintea ochilor și voința tare, solidă și adevărată să avem.

Dreptatea să ne fie steaua conducătoare!

Așa vom putea cunoaște mai iute și mai corect individualitatea elevilor nostri, și cunoscându-o, stăruința noastră întru educarea lor va fi mai efectuoasă:

Ioan Ardelean,
învățător.

Informațiuni.

Ultim cuvânt.*) Scrisele D-lui profesor Secula din Nr. 25 al „Poporului Român” din Budapesta m’ar absolvă să nu răspund nimic, deoarece D-sa, cu toate că se numește „combatant”, oricine va ceti nepreocupat scrisesele D-sale va afla că, nu ma combătut absolut cu nimic. Ceiace totuși mă îndeamnă să-i răspund este împrejurarea că vreau să fac puțină clarificare, asupra căreia cred că vom cădea cu toții de acord.

Eu privesc presa un fel de judecătorie în care cel acuzat are și dreptul de a se apăra. Nici unui acuzat, nu sa pomenit până acum, că apărându-se, să fie învinovățit cu fudulie, cu lipsă de recunoștință, cu nepricepere etc.

Și noi dascălii din diecesa Aradului, mai în multe rânduri numai ce ne-am apărat, din care cauză suntem încărcăți cu atâtea epitete! Se naște întrebarea: Să nu avem noi dreptul, ce-l exercită și cele mai debile ființe, de a ne apăra?

Ba da, avem și noi dreptul acesta și ne vom folosi de el chiar și când vom avea în față pe Dl Iorga sau pe Dl Secula, indiferent că ce epitete vor mai năseoci pentru noi!

Dl Secula, dacă mai are ceva, poftescă!

Iosif Stanca.

Rectificare. Din greșală s’a scris sub manuscriptul prelegerii practice din Fizică a Dlui Ioan Crișan o observare binevoitoare a redacțiunei, destinate unei prelegeri practice reînăpocate autorului. Regretăm această greșală provenită din conglomerarea afacerilor, rugând pe dl Ioan Crișan de scuze.

Catilizările. Un ordin mai recent al Venerabilului Consistor dispune, ca în școalele în cari Domnii preoți din oricare motiv n’ar propune religiunea și până la regularea afacerii să se îngrijească învățătorii și de acest ram de disciplină, ca să

*) Am dat loc acestui ultim cuvânt, în speranța că într’adevăr va fi ultimul. Suntem de credința a nu mai da atențiune atacurilor ce ni-se fac conzecvent, aproape în fiecare număr al organului nostru diecezan. Suntem provocați, iar dacă aducem argumente întru apărarea noastră, ni se răspunde cu ofenze, și spre acest scop, nu știm din a cui încredințare, stă la dispoziția Dlui Secula organul diecezan.

nu suferă învățământul. Credem că învățătorii vor satisface cu plăcere.

Absențările dela conferințe și dela adunarea generală a reuniunii. Venerabilul Conzistor a luat la cunoștință cu multă supărare neinteresul multora dintre învățători față de adunările reuniunii și spre a pune stavilă stărilor păgubicioase pentru interesul disciplinei și cauza școalei, sub Nr. 60 5/905, s'a îndurat a dispune strict și sub urmările disciplinei, participarea învățătorilor atât la adunările generale ale reuniunii noastre cât și la conferințele tractuale, iar față de cei absenți fără motiv legal, a dispus detragerea competenței ce o au pentru acest scop dispunând a se folosi aceia pentru providerea elevilor săraci cu cărți și recvizite școlare. Învățătorii cari poartă la inimă soarta reuniunii noastre, se vor bucura mult de aceste dispozițiuni severe dar binevoitoare.

Restaurările despărțămintelor. Fiind în ajunul conferințelor de primăvară, ultimele din periodul expirat, președintele reuniunii prin hârtia de dto 8 Martie (26 Febr.) Nr. 71/905-6 a dispus D-lor preșidenți, a suscepe în programa conferinței constituirea pe noul period de 3 ani 1906—1909 și a efectui restaurările. Se așteaptă dela membrii reuniunii, ca aceasta să o efectuească având în vedere numai interesele reuniunii, punând la o parte orice conziderațiuni personale; și conduși de seriozitatea ce trebuie să caracterizeze pe învățători, să fie în ajutorul biroului din despărțământ întru executarea acestui ordin, spre mulțămire generală.

Sprigintorii reuniunii. Cu deosebită plăcere aducem la cunoștința membrilor că Magnificența Sa părintele *Augustin Hamzea* arhimandrit și egumen al Sfintei Mănăstiri Hodoș-Bodrog; apoi P. On. Domn *Voicu Hamzea* protopop în Lipova și Dl Dr. *Aurel Cioban* avocat în Lipova, abonând organul nostru, au intrat în șirul sprigintorilor reuniunii.

Solvirea taxelor. a) Taxe de membru au incurs dela D-nii: *Vasilu Oarcea* 20 cor., *Zaharie Neamțu* 5 cor., *Ilie Cristea* 9 cor.; b) abonamentul lau solvit: *Voicu Hamsea*, Dr. *Aurel Cioban*, *Georgiu Petrișor*, *Ilie Cristea*, *Elena Roja*, *Vasilu Oarcea* câte 5 cor.; c) pentru diplmomă: *Ilie Cristea* și *Ioan Iancin* câte 2 coroane.

Expoziția din România. În vara anului curent România, din incidentul jubileului de 40 ani de domnie a Maiestății Sale regelui Carol I., arangiază în București o expoziție națională, la carea, după informațiunile ce le avem, va fi reprezentată și țara noastră cu un pavilion imposant, carele acum este în construire. Expozițiunea se va deschide la începutul lunii Iunie.

Învățătorii la universitate. O veche dorință a învățătorimii din patrie e pe cale de a să realiza. La inițiativa profesorului Francisc Tas din Fiume s'a pornit în jurnalistica magiară o vie agitație, întâmpinată pretutindena cu simpatie, în sensul, ca în interesul însușirii unei culturi superioare științifice, reclamată de progresele timpului de azi, să fie admiși și învățătorii la facultatea filosofică a universităților din patrie. Înalta misiune culturală, ce o are învățătorul în mijlocul societății, impune această pregătire superioară, dacă e să-și îndeplinească cu vrednicie rolul de adevărat factor cultural și să se poată susține la înălțimea recerșințelor moderne. Cel care e chemat să dea altora educație, să cere mai întâi, ca însuși să fi avut parte de o educație superioară științifică, pedagogică și socială

Medici pentru școalele populare. Ministrul de instrucție Lukács are de gând să dea o ordinațiune, prin care va impune școalelor populare să angajeze medici de școală, cari să grijească de starea sănătății școlarilor și arătând primejdii de cari poate fi atăcată sănătatea școlarilor, să le delătore și să urmărească cu băgare de samă dezvoltarea trupeză a școlarilor, și să cerceteze adeseori pe școlari ca să se convingă despre sănătatea lor deplină. Toți școlarii, înainte de începerea școlii trebuie cercetați de medicul școlii, și medicul are dreptul să dispenseze pe unii școlari de orele de gimnastică, de cântări și de lucrul de mână. Medicii școalelor populare vor primi dela fiecare clasă cât 40 cor. onorar pe an.

Șase porunci pentru pomărit.

1. Alege și prășește totdeauna dintre soiurile cele mai roditoare de pomi.
2. Udă pomii bine pe timp de secetă.
3. Îngrijește ca pomii să aibă lumină căci altcum nu rodesc.
4. Gunoiește pomii în toată toamna, căci de nu, fac numai foi, ba uneori și flori, dar cad mai toate înainte de coacere.
5. Curăță și n-micește mai toate ouăle de omide de prin pomi, căci înzadar sunt florile și fructele, dacă le mănâncă omidele.
6. Aprinde paie și gunoaie în grădină, dacă s'ar întâmpla să cadă brumă pe timpul înfloritului pomilor. Fumul împedecă căderea brumei și astfel pomii pot să rămână încărcăți de poame.

Împotriva păduchilor roșii recomandăm să ungeți pomii cu unsoare nesărată. Goangele se năpustesc asupra locului uns și mănâncă păduchii cu hămiseală ciudată. Timpul mai princiș pentru ungerea pomilor este toamna târzie.

POȘTA NOASTRĂ.

I. C. în S. În cât n'ai fi mulțămît... afacerea o vom tranșa în comitet, unde vom stărui să ți se dea satisfacțiune perfectă. Până atunci te rog de răbdare.

L. St. Sunt bune! mulțămim, am crezut însă a-le rezerva pentru numărul de paști.

Protop. M. în B. Vom îndrepta cu plăcere.

V. Gul. în Șeitin. De aici înainte vei primi foaia regulat.

Stefan Stan, Vasoaiu. Diploma ți-sa espedat pe anul nou.

Mai multora. Diplomele le pregătim în masse mai mari și le espedăm de comun pe sărbătorile mai mari. În curând expedăm iarăși un transport. Dar pe acei membrii cari încă nu ne-au avizat despre anul susceperii lor în reuniune îi rugăm să ne avizeze prin o corespondență.

I. G. în G. Lista abonenților nefiind tipărită, abia acum ți-o putem pune la dispoziție.

I. F. în L. Tot începutul e greu. Știam eu că nu-i Eldorado nici pe la D-voastră. Dar nu trebuie să descurajez.

M. V. în H. Am satisfăcut angajamentului.

P. B. în B. Știrea am primit-o prea târziu. N'am putut să mă injerez.

I. C. în S. Dupăce am dat de veste, am făcut, dar cam târziu. Trebuia să mă informați despre dorința D-voastră.

Sîr... Încearcă numai, alta va fi mai succeasă.



BIBLIOGRAFIE.

Anuar școlar. Rezultatul școlar depinde în prima linie dela administrațiunea învățământului. Fie învățătorul cât de devotat chemării sale, rezultatul va fi problematic câtă vreme diferite restricțiuni, piedeci stau în calea bunei sale voinți. Din contră o mașinărie bună o poate înmănuia și un om cu mai puțină dexteritate.

Învățătorimea noastră a avut să lupte cu multe neajunsuri în ceiace privește administrațiunea, neavând la dispoziție tipărițiuri potrivite spre acest scop. Constatarea absenților îi răpea timpul de instrucțiune. Materialul propus avea să-l noteze pe pețec de hârtie, sau în catalog, a cărui liniare încă îi răpea timpul. De evidențe numai cu multă trudă putea da seamă. Pentru rapoarte trebuia să țină magazină, ce-l consta parale etc. etc. Și apoi cei mai mult, administrarea școalelor se întâmpla în fiecare comună după alt calapod.

Prin anuarul școlar introdus în școalele noastre în anul trecut s'a introdus uniformitate în această privință, dar lucrul împreunat cu administrarea numai în parte s'a împutșinat. La autorul anuarului, învățătorului director școlar *Iosif Moldovan* din Arad, după un studiu îndelungat și conștelegere cu cei mai distinși învățători, i-a succés a introduce în anuar îmbunătățiri esențiale, car, fac posibilă administrarea învățământului în timp relativ foarte scurt și cu o ușurință mare. Anuarul ce cuprinde în sine aceste îmbunătățiri a apărut și se poate procura în tipegrafia diecezană din Arad cu prețul de **4 coroane**. El conține în sine toate tipărițiurile necesare la administrațiunea învățământului, chiar și rapoartele pe cari au a-le trimite învățătorii lunarmente inspecțorilor tractuali, precum și rapoartele de absenții bisăptămânale, cari se înaintează antistielor comunale. Autorul a provăzut anuarul cu esplicările necesare, ceiace face bun serviciu învățătorilor întru administrarea învățământului.

